

Ceturtdiena, 2012. gada 19. janvāris

Eiropas Savienības un EKA attiecības

48. norāda, ka saskaņā ar LESD 189. pantu Eiropas Savienībai jāizveido nepieciešamās attiecības ar EKA, lai noteiktu savstarpējos pienākumus, nodrošinot funkciju un ieguldījumu nepārklāšanos;

49. uzskata, ka Eiropas Savienības aizvien lielāka dalība kosmosa jomā nosaka vajadzību pēc jauna formulējuma tās attiecībām ar EKA un valstu aģentūrām, ņemot vērā to, ka EKA un valstu aģentūru attīstītā tehniskā un plānošanas kompetence ir būtiski svarīga, lai saglabātu Eiropas tehnoloģiskās spējas un nozares konkurētspēju augstā līmenī, un ka Eiropas Savienība varētu galvenokārt koncentrēties uz tai nepieciešamo kosmosa sistēmu darbībām, attīstību un nepārtrauktību, kā arī uz tirgu paplašināšanu starptautiskā mērogā un lietotāju prasībām;

50. aicina Komisiju kā politiskās vadības un uzraudzības institūciju pildīt savus pienākumus attiecībā pret organizācijām, kas strādā tās vārdā;

*

* *

51. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei un Komisijai.

Pārtikas izšķērdēšanas novēršana

P7_TA(2012)0014

Eiropas Parlamenta 2012. gada 19. janvāra rezolūcija par to, kā novērst pārtikas izšķērdēšanu — stratēģijas efektīvākas pārtikas ķēdes nodrošināšanai ES (2011/2175(INI))

(2013/C 227 E/05)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 191. un 192. pantu, kas attiecas uz cilvēku veselības un vides kvalitātes saglabāšanu, aizsargāšanu un uzlabošanu,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 19. novembra Direktīvu 2008/98/EK par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu ⁽¹⁾,
- ņemot vērā 2010. gada 6. jūlija rezolūciju par Komisijas Zaļo grāmatu par bioatkritumu apsaimniekošanu Eiropas Savienībā ⁽²⁾,
- ņemot vērā 2010. gada 7. septembra rezolūciju „Taisnīgi ienākumi lauksaimniekiem: labāka pārtikas apgādes ķēdes darbība Eiropā” ⁽³⁾,
- ņemot vērā 2011. gada 18. janvāra rezolūciju par lauksaimniecības atzīšanu par stratēģiski svarīgu nozari pārtikas nodrošinātībā ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ OV L 312, 23.11.2008., 3. lpp.

⁽²⁾ OV C 351 E, 2.12.2011., 48. lpp.

⁽³⁾ OV C 308 E, 20.10.2011. 22. lpp.

⁽⁴⁾ Pieņemtie teksti, P7_TA(2011)0006.

Ceturtdiena, 2012. gada 19. janvāris

- ņemot vērā 2011. gada 23. jūnija rezolūciju par KLP 2020. gada perspektīvā: kā risināt nākotnē paredzamās ar pārtiku, dabas resursiem un teritoriālajiem aspektiem saistītās problēmas ⁽¹⁾,
 - ņemot vērā 2011. gada 5. jūlija rezolūciju par efektīvāku un taisnīgāku mazumtirdzniecības tirgu ⁽²⁾,
 - ņemot vērā Eiropas Komisijas Vides ģenerāldirektorāta 2010. gada priekšizpēti par pārtikas izšķērdēšanu 27 ES valstīs,
 - ņemot vērā 2011. gada FAO pētījumu „Pārtikas zaudējumi un pārtikas izšķērdēšana pasaulē”,
 - ņemot vērā Reglamenta 48. pantu,
 - ņemot vērā Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejas ziņojumu, kā arī Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas un Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas atzinumus (A7-0430/2011),
- A. tā kā katru gadu Eiropā arvien lielāks veselīgas un uzturā lietojamas pārtikas daudzums — saskaņā ar dažiem pētījumiem līdz 50 % — tiek zaudēts visos pārtikas piegādes ķēdes posmos un dažos gadījumos visā ceļā līdz patērētājam, kļūst par atkritumiem;
- B. tā kā vienā no Komisijas publicētajiem pētījumiem minēts, ka pārtikas atkritumu apjoms gadā 27 dalībvalstīs ir aptuveni 89 miljoni tonnu jeb 179 kg uz vienu iedzīvotāju ar atšķirīgiem rādītājiem dažādās valstīs un nozarēs, nemaz neņemot vērā zudumus lauksaimnieciskajā ražošanā vai jūrā atpakaļ izmesto zivju daudzumu; tā kā kopējie pārtikas zudumi līdz 2020. gadam palielināsies aptuveni līdz 126 miljoniem tonnu (40 % palielinājums), ja vien netiks veiktas papildu preventīvas darbības vai pasākumi;
- C. tā kā Eiropas Savienībā joprojām dzīvo 79 miljoni cilvēku, kuru iztikas līmenis ir zem nabadzības sliekšņa, jeb vairāk nekā 15 % iedzīvotāju ienākumi ir zemāki par 60 % no vidējā rādītāja dzīvesvietas valstī; tā kā 16 miljoni no tiem ir saņēmuši palīdzību pārtikas veidā no labdarības iestādēm;
- D. tā kā FAO minētie skaitļi ir biedējoši, saskaņā ar tiem pašlaik pasaulē 925 miljonus cilvēku apdraud uztura nepietiekamība, un šie rādītāji arvien vairāk attālina tūkstošgades attīstības mērķu sasniegšanu, kas paredz izskaust nabadzību un badu līdz 2015. gadam;
- E. tā kā saskaņā ar FAO pētījumu, iedzīvotāju skaitam pasaulē pieaugot no 7 līdz 9 miljardiem, vajadzība pēc pārtikas piegādes līdz 2050. gadam pieaugs vismaz par 70 %;
- F. tā kā labības ražošana pasaulē ir pieaugusi no 824 miljoniem tonnu 1960. gadā līdz aptuveni 2,2 miljardiem tonnu 2010. gadā, katru gadu ražošanai palielinoties par 27 miljoniem tonnu; tā kā — ja lauksaimnieciskā ražošana pasaulē turpinās šo tendenci, labības ražošanas pieaugums līdz 2050. gadam, salīdzinot ar pašreizējiem rādītājiem, būs pietiekams, lai pabarotu pasaules iedzīvotājus; tā kā patlaban zaudējumi pēc ražas novākšanas ir aptuveni 14 % no kopējās ražošanas un vēl 15 % ir ar izplatīšanu un māsaimniecības atkritumiem saistītie zaudējumi, trīs piektdaļas no kopējā līdz 2050. gadam nepieciešamā ražošanas palielinājuma varētu iegūt, vienkārši izbeidzot pārtikas izšķērdēšanu;

⁽¹⁾ Pieņemtie teksti, P7_TA(2011)0297.

⁽²⁾ Pieņemtie teksti, P7_TA(2011)0307.

Ceturtdiena, 2012. gada 19. janvāris

- G. tā kā pārtikas izšķērdēšanas samazināšana ir nozīmīgs pirmais solis cīņā pret badu pasaulē, reaģējot uz FAO paredzēto pieprasījuma pieaugumu un nepieciešamību uzlabot iedzīvotāju uzturvērtības līmeni;
- H. tā kā mazāka pārtikas izšķērdēšana nozīmētu efektīvāku zemes izmantošanu, labāku ūdens resursu pārvaldību un pozitīvu atbalstu visai lauksaimniecības nozarei pasaulē, kā arī atbalstu cīņā pret nepietiekamu uzturu jaunattīstības valstīs;
- I. tā kā pārtikas izšķērdēšana ietekmē ne tikai ētikas, ekonomikas, sociālo un uztura, bet arī veselības un vides jomu, jo neizlietotās pārtikas kalni lielā mērā veicina globālo sasilšanu un pārtikas atkritumi rada metānu, kas kā siltumnīcefekta gāze ir 21 reizi spēcīgāka par oglekļa dioksīdu;
- J. tā kā patērētāji jaunattīstības valstīs pārtiku izšķērdē minimāli; un tā kā pārtikas izšķērdēšana šajās valstīs galvenokārt ir saistīta ar finansiāliem un tehniskiem ierobežojumiem visā pārtikas piegādes ķēdē;
- K. tā kā Eiropā un Ziemeļamerikā iepriekšējās desmitgadēs, notiekot aktīvai pārtikas ražošanai, pārtikas atkritumu problēma nav bijusi politikas prioritāte, tādējādi radot pārtikas atkritumu daudzuma vispārēju palielināšanos pārtikas piegādes ķēdē; tā kā Eiropā un Ziemeļamerikā pārtikas atkritumi rodas galvenokārt mazumtirdzniecības un patēriņa posmā pretēji jaunattīstības valstīm, kur ražošana, ražas novākšana, apstrāde un transports ir posmi, kuros rodas lielākie zaudējumi;
- L. tā kā saskaņā ar nesenajiem pētījumiem no katra saražotās pārtikas kilograma atmosfērā nokļūst 4,5 kg CO₂; tā kā Eiropā aptuveni 89 Mt atkritumos izmestās pārtikas rada 170 Mt CO₂ ekvivalenta gadā, kas iedalās šādi: pārtikas rūpniecība — 59 Mt CO₂ ekvivalenta gadā, iekšzemes patēriņš — 78 Mt CO₂ ekvivalenta gadā, citi — 33 Mt CO₂ ekvivalenta gadā; tā kā 30 % no saražotās pārtikas netiek izlietoti, taču to ražošanā izmanto papildu 50 % ūdens resursu apūdeņošanai, savukārt kilograma liellopu gaļas ražošanai vajadzīgas 5–10 tonnas ūdens;
- M. tā kā iepretī draudiem pārtikas nodrošinājumam ir jāsaskaras ar bagātās pasaules nelaimēm, piemēram, aptaukošanos, sirds un asinsvadu slimībām un vēzi, ko izraisa pārmērīgi trekna un olbaltumvielām pārbagāta pārtika, kā rezultātā pārdedušos iedzīvotāju skaits pasaulē ir tikpat liels kā to cilvēku skaits, kuru uzturs ir nepietiekams un nelīdzsvarots;
- N. tā kā nesena ražošanas rādītāju kritums ir pretrunā ar nepieciešamību palielināt pārtikas ražošanu ES;
- O. tā kā atbalsts jaunattīstības valstīm, lai uzlabotu to pārtikas piegādes ķēžu efektivitāti, var ne tikai tieši uzlabot vietējo ekonomiku un šo teritoriju ilgtspējīgu attīstību, bet arī netieši uzlabot pasaules lauksaimniecības produktu tirdzniecības un dabas resursu sadales līdzsvaru;
- P. tā kā labas prakses apmaiņa Eiropas un starptautiskajā līmenī, kā arī palīdzība jaunattīstības valstīm ir ļoti svarīga, lai cīnītos pret pārtikas izšķērdēšanu visā pasaulē;
- Q. tā kā arvien lielāks skaits dalībvalstu uzsāk sabiedrības izpratnes veicināšanas iniciatīvas par pārtikas izšķērdēšanas iemesliem un sekām, iespējām to samazināt un veicināt zinātnisku un pilsonisku kultūru, kas balstīta uz ilgtspējības un solidaritātes principiem;

Ceturtdiena, 2012. gada 19. janvāris

- R. tā kā pārtikas zudumi atkritumos rodas visā pārtikas ražošanās ķēdē no lauksaimnieciskās ražošanas posma līdz uzglabāšanas, pārstrādes, izplatīšanas, pārvaldības un patēriņa posmam;
- S. tā kā pārtikas piegādes ķēdes dalībnieki ir galvenokārt atbildīgi par nodrošinātību ar pārtiku un, pēc iespējas, par pārtikas izšķērdēšanas novēršanas risinājumiem;
- T. tā kā dažas dalībvalstis aizliedz pārtikas pārdošanu par cenām, kas ir zem pašizmaksas, atņemot mazumtirgotājiem iespēju dienas beigās pārdot patērētājiem nerealizēto svaigo pārtiku par lētāku cenu, un tādējādi turpinot veicināt izšķērdēšanu pārtikas ķēdē;
- U. tā kā nesen pieņemtajā regulā par pārtikas produktu informāciju patērētājiem ir precizēts, ka pārtikas produkti ar marķējumu „izlietot līdz” pēc minētā termiņa beigām būtu jāuzskata par nedrošiem;
- V. tā kā Augsta līmeņa forums par pārtikas piegādes ķēdes darbības uzlabošanu un Eiropas Pārtikas ilgtspējīga patēriņa un ražošanas apaļais galds strādā pie tā, lai uzlabotu pārtikas piegādes ķēdes efektivitāti un ilgtspējību;

1. uzskata, ka nodrošinātība ar pārtiku ir viena no cilvēces pamattiesībām, kuras ievērošanu var panākt, nodrošinot veselīgas, pietiekamas, pienācīgas un uzturvielām bagātas pārtikas pieejamību, tās izmantošanas un piegāžu stabilitāti; uzsver, ka pārtikas ražošanu pasaulē nosaka vairāki faktori, tostarp dabas resursu ierobežotība attiecībā pret pasaules iedzīvotāju skaita pieaugumu un ierobežotā piekļuve pārtikai visneaizsargātākajos sabiedrības slāņos;

2. aicina Padomi, Komisiju, dalībvalstis un pārtikas piegādes ķēdes dalībniekus steidzami risināt pārtikas izšķērdēšanas problēmu visā piegādes un patēriņa ķēdē un sagatavot pamatnostādnes un atbalsta veidus, lai uzlabotu pārtikas piegādes ķēdes efektivitāti katrā nozarē, kā arī aicina uzskatīt to par Eiropas politikas prioritāti; šajā sakarā aicina Komisiju veicināt informētību par notiekošo darbu gan Augsta līmeņa forumā par pārtikas piegādes ķēdes darbības uzlabošanu, gan Eiropas Pārtikas ilgtspējīga patēriņa un ražošanas apaļajā galdā, arī attiecībā uz ieteikumiem par to, kā cīnīties pret pārtikas izšķērdēšanu;

3. pauž bažas par to, ka ik dienu ievērojams pārtikas daudzums, lai arī tas ir pilnībā lietojams uzturā, tiek izmests atkritumos, un par to, ka pārtikas izšķērdēšana rada gan vides, gan ētikas problēmas, kā arī ekonomiskās un sociālās izmaksas, kā rezultātā rodas sarežģījumi iekšējā tirgū gan uzņēmumiem, gan patērētājiem; aicina Komisiju analizēt iemeslus un sekas tam, ka Eiropā katru gadu aptuveni 50 % saražotās pārtikas tiek izmesta atkritumos, izšķērdēta un apglabāta poligonos, kā arī aicina nodrošināt sīki izstrādātu situācijas analīzi attiecībā uz izšķērdēšanu, kā arī ietekmes uz ekonomiku, vidi, uzturu un sociālo jomu novērtējumu; turklāt aicina Komisiju veikt praktiskus pasākumus ar mērķi līdz 2025. gadam uz pusi samazināt pārtikas izšķērdēšanu un vienlaicīgi novērst bioloģisko atkritumu veidošanos;

4. norāda, ka pārtikas izšķērdēšanai ir vairāki iemesli: pārprodukcija, nepārdomāta produktu virzīšana tirgū (nepiemērots izmērs vai forma), produkta vai tā iepakojuma bojājumi, tirdzniecības noteikumi (izskata problēmas vai bojāts iepakojums) un neatbilstoša krājumu pārvaldība vai neatbilstošas tirdzniecības stratēģijas;

5. aicina Komisiju novērtēt īstenošanas politikas ietekmi uz pārtikas atkritumu problēmu; pauž cerību, ka atkritumu apsaimniekošanas īstenošanas politika visā pārtikas ķēdē tiks pieņemta, piemērojot „piesārņotājs maksā” principu;

Ceturtdiena, 2012. gada 19. janvāris

6. uzskata — lai, cik vien iespējams, samazinātu pārtikas izmešanu atkritumos, ir jāiesaista visi pārtikas piegādes ķēdes dalībnieki un jārisina dažādie izšķērdēšanas iemesli katrā nozarē; tādēļ aicina Komisiju veikt visas pārtikas ķēdes analīzi, lai noteiktu, kurās pārtikas nozarēs tiek radīts visvairāk pārtikas atkritumu un kādi būtu risinājumi, lai novērstu pārtikas izmešanu atkritumos;
7. mudina Komisiju sadarboties ar FAO, lai noteiktu kopējus mērķus nolūkā samazināt pārtikas izšķērdēšanu pasaules mērogā;
8. atzīmē, ka jautājums par pārtikas izmešanu atkritumos ir jārisina saistībā ar resursu efektivitātes jautājumu; un aicina Komisiju izstrādāt īpašas iniciatīvas attiecībā uz pārtikas atkritumiem pamatiniciatīvas “Resursu ziņā efektīva Eiropa” ietvaros, lai nodrošinātu, ka pārtikas efektīvas izmantošanas jautājumam tiek pievērsta tikpat liela uzmanība un tiek vairota tikpat liela izpratne par to, kā par energoefektivitāti, jo šie abi aspekti ir vienlīdz svarīgi vides jomai un mūsu nākotnei;
9. aicina Komisiju noteikt dalībvalstīm īpašus mērķus attiecībā uz pārtikas atkritumu novēršanu, tos ietverot dalībvalstu mērķos līdz 2014. gadam samazināt atkritumu daudzumu, kā ieteikts 2008. gadā pieņemtajā Atkritumu pamatdirektīvā;
10. uzskata, ka jāsamazina pārtikas izmešana atkritumos visā pārtikas ķēdē no lauksaimniecības uzņēmuma līdz patērētāja galdam; uzsver, ka nepieciešams pieņemt saskaņotu stratēģiju, kurai sekotu konkrēta rīcība, tostarp labākās prakses apmaiņa Eiropas un valstu līmenī, lai uzlabotu koordināciju starp dalībvalstīm ar mērķi nepieļaut pārtikas izšķērdēšanu un uzlabot pārtikas piegādes ķēdes efektivitāti; uzskata, ka to varētu panākt, veicinot tiešus sakarus starp ražotājiem un patērētājiem un saīsinot pārtikas piegādes ķēdi, kā arī aicinot visas ieinteresētās personas uzņemties lielāku savstarpēji dalītu atbildību, un mudinot tās nostiprināt savstarpēju koordināciju, lai uzlabotu loģistiku, transportu, krājumu pārvaldību un iepakojšanu;
11. aicina Komisiju, dalībvalstis un ieinteresētās personas apmainīties ar labāko praksi, apvienojot zināšanas no attiecīgajiem forumiem un platformām, piemēram, izmantojot ES mazumtirdzniecības nozares forumu par ilgtspējību, Eiropas apaļā galda sarunas par ilgtspējīgu pārtikas patēriņu un ražošanu, augsta līmeņa forumu par pārtikas piegādes ķēdes darbības uzlabošanu, dalībvalstu neformālo tīklu „*Friends of Sustainable Food*”, patēriņa preču forumu u.c.
12. aicina Komisiju, izstrādājot attīstības politiku, atbalstīt darbības, kuru mērķis ir samazināt pārtikas izšķērdēšanu visā pārtikas piegādes ķēdē jaunattīstības valstīs, kurās ražošanas metodes, ražas apstrāde pēc novākšanas, pārstrādes un iepakojšanas infrastruktūra un procesi ir problemātiski vai nepiemēroti; iesaka veicināt šāda lauksaimniecības aprikojuma un infrastruktūras modernizāciju, lai samazinātu zaudējumus pēc ražas novākšanas un palielinātu pārtikas glabāšanas laiku; turklāt uzskata, ka pārtikas piegādes ķēdes efektivitātes uzlabošana var palīdzēt attiecīgajām valstīm panākt saimniecisko patstāvību pārtikas nodrošinājuma ziņā;
13. aicina no jauna noteikt mērķus attiecībā uz atbalsta pasākumiem ES līmenī par pārtikas produktu izdalīšanu Savienības visnelabvēlīgākajā situācijā esošajiem pilsoņiem, attiecībā uz Kopienas atbalstu piena un piena produktu piegādei skolēniem un attiecībā uz programmu augļu patēriņa veicināšanai skolās, lai novērstu pārtikas izšķērdēšanu;
14. ņem vērā to, ka pastāv neskaidrības attiecībā uz jēdzieniem „pārtikas atkritumi” un „bioatkritumi”; uzskata, ka kopumā jēdziens „pārtikas atkritumi” ir attiecināms uz visiem izmestajiem pārtikas produktiem pārtikas piegādes ķēdē ekonomisku vai estētisku iemeslu dēļ, vai tādēļ, ka tuvojas „izlietot līdz” termiņš, bet kas vēl ir pilnībā ēdami un lietojami cilvēka uzturā, bet bez alternatīvas izmantošanas iespējām tiek izmesti un pārstrādāti atkritumos, negatīvi ietekmējot vidi, palielinot ekonomikas izmaksas un radot zaudējumus uzņēmumiem;

Ceturtdiena, 2012. gada 19. janvāris

15. ņem vērā to, ka Eiropā nav izveidota saskaņota pārtikas atkritumu definīcija; tāpēc aicina Komisiju iesniegt tiesību akta priekšlikumu, kurā būtu definēta "pārtikas atkritumu" tipoloģija un šajā sakarā noteiktu atšķirīgas definīcijas "ēdienu atliekām" vai bioatkritumiem, kas ir atšķirīgi no parastiem pārtikas atkritumiem, jo tie tiek atkārtoti izmantoti enerģijas ieguvē;

16. uzskata, ka visām dalībvalstīm ir jādod iespēja mazumtirgotājiem ievērojami samazināt svaigas pārtikas cenu līdž summai, kas ir zem pašizmaksas, ja pārtikas derīguma termiņš tuvojas beigām, lai samazinātu nepārdotās izbrāķētās pārtikas apjomu un dotu iespēju patērētājiem ar zemākiem izmantojumiem ienākumiem nopirkt kvalitatīvu pārtiku par zemākām cenām;

17. vēlas uzsvērt, ka lauksaimniecība pašā tās būtībā ir resursu ziņā efektīva un tai var būt galvenā loma cīņā pret pārtikas izšķērdēšanu; tāpēc aicina Komisiju nākamajos tiesību aktu priekšlikumos attiecībā uz lauksaimniecību, pārtikas produktu tirdzniecību un izplatīšanu paredzēt vērienīgus pasākumus šajā jomā; cer uz vienotu rīcību investīciju jomā pētījumos, zinātnē, tehnoloģijās, izglītībā, konsultēšanā un lauksaimniecības jauninājumos ar mērķi samazināt pārtikas izšķērdēšanu, kā arī izglītēt patērētājus un veicināt, ka viņu rīcība ir atbildīgāka un saprātīgāka, lai novērstu pārtikas izšķērdēšanu;

18. uzskata, ka kvalitātes prasības attiecībā uz izskatu, kas noteiktas Eiropas vai valstu tiesību aktos, vai iekšējos uzņēmējdarbības noteikumos, jo īpaši tās, kuras nosaka, kādam jābūt svaigu augļu un dārzeņu izmēram vai formai, ir daudzu nevajadzīgu zudumu pamatā, un tas palielina izšķērdētās pārtikas daudzumu; prasa ieinteresētajām personām atzīt un skaidrot neatbilstīga izmēra/formas lauksaimniecības produktu uzturvērtību, lai samazinātu izmesto produktu apjomu;

19. aicina Komisiju izstrādāt pamatnostādnes Atkritumu pamatdirektīvas (2008/98/EK) 5. panta, kurā noteikta blakusproduktu definīcija, īstenošanai, ņemot vērā, ka ES tiesību aktos trūkst juridiskās skaidrības par atšķirību starp to, kas ir un kas nav atkritumi, un tas varētu traucēt blakusproduktu efektīvu izmantošanu;

20. aicina Komisiju, dalībvalstis, pārstrādātājus un mazumtirgotājus izstrādāt pamatnostādnes par risinājumiem, lai novērstu pārtikas izmešanu atkritumos un īstenot lielāku resursu efektīvu izmantošanu savā pārtikas piegādes ķēdes posmā, nepārtraukti strādāt pie tā, lai uzlabotu pārstrādi, iepakojšanu un transportēšanu, tādējādi samazinot pārtikas zaudējumus atkritumos;

21. mudina Komisiju un dalībvalstis atbalstīt apmaiņu ar labāko praksi un popularizēt izpratnes veicināšanas kampaņas, lai uzlabotu sabiedrības informētību par pārtikas un lauksaimniecības produktu vērtību, pārtikas izšķērdēšanas iemesliem un sekām, un veidu, kā to samazināt, tādējādi atbalstot zinātnisku un pilsonisku kultūru, kas balstīta uz ilgtspējības un solidaritātes principiem; aicina dalībvalstis veicināt izglītošanas kursu ieviešanu pārtikas jautājumos visos izglītības līmeņos, tostarp augstskolās, piemēram, izskaidrojot, kā uzglabāt, pagatavot pārtiku un kur to novirzīt, ja tā ir lieka, tādējādi veicinot labākus paradumus sabiedrībā; uzsver vietējo pašvaldību un pašvaldību uzņēmumu nozīmīgo lomu līdztekus mazumtirgotājiem un plašsaziņas līdzekļiem iedzīvotāju informēšanā un atbalstīšanā, lai novērstu un samazinātu pārtikas izšķērdēšanu;

22. atzinīgi vērtē vairākās dalībvalstīs jau ieviestās iniciatīvas ar mērķi vietējā līmenī atgūt neizpārdotos un izbrāķētos produktus visā pārtikas piegādes ķēdē, lai izplatītu to maznodrošinātām iedzīvotāju kategorijām, kam nav pirk spējas; uzsver, cik nozīmīgi šajā sakarībā ir apmainīties ar labāko praksi starp dalībvalstīm, kā arī ar iniciatīvām vietējā līmenī; tādēļ uzsver brīvprātīgo personu ieguldījumu produktu šķirošanā un izplatīšanā un profesionālo uzņēmumu ieguldījumu tādu sistēmu un pasākumu izveidē, kas novērš pārtikas izšķērdēšanu;

Ceturtdiena, 2012. gada 19. janvāris

23. aicina mazumtirgotājus iesaistīties pārtikas atkārtotas sadales programmās pilsoņiem, kam nav pirktspējas, un īstenot pasākumus, kas ļauj samazināt cenu produktiem, kuriem tuvojas derīguma termiņa beigas;
24. atzinīgi vērtē uzņēmumu un profesionālo partnerību darbu sabiedriskajā, privātajā, akadēmiskajā un kopienas sektorā, sagatavojot un īstenojot Eiropas līmenī saskaņotas rīcības programmas, lai cīnītos pret pārtikas izšķērdēšanu;
25. uzskata, ka ieguldījumi metodēs, kas mazina pārtikas izšķērdēšanu, varētu izraisīt to zaudējumu samazināšanos, kas rodas lauksaimniecības pārtikas uzņēmumiem, un attiecīgi samazinātu pārtikas cenas, tādējādi iespējams arī nodrošinot nabadzīgākām iedzīvotāju grupām labāku pārtikas pieejamību; aicina Komisiju izvērtēt instrumentus un darbības, lai stimulētu lauksaimniecības uzņēmumu, vairumtirdzniecības tirgu, veikalu, izplatīšanas ķēžu, sabiedriskās un privātās ēdināšanas iestāžu, restorānu, valsts pārvaldes iestāžu un NVO iesaistīšanos praksēs, kas vērstas pret pārtikas izšķērdēšanu; mudina šim nolūkam izmantot internetu un jaunās tehnoloģijas; šajā sakarā atzīmē, ka ir svarīgi izveidot zināšanu un inovāciju kopienas (ZIK) pārtikas jomā, kas galveno uzmanību pievērš arī pārtikas izšķērdēšanas novēršanai; aicina Komisiju prasīt lauksaimniecības pārtikas ražošanas nozarei un citām ieinteresētām personām uzņemties savu daļu atbildības par pārtikas atkritumu radīšanu, jo īpaši, piedāvājot dažāda lieluma pārtikas iepakojumus, un tādējādi novērtēt, vai būtu izdevīgi vairāk piedāvāt lielus iepakojumus, kā arī vairāk ņemt vērā vienas personas mājāsaimniecības vajadzības, lai samazinātu pārtikas izšķērdēšanu un tādējādi arī patērētāju izraisīto oglekļa dioksīda emisijas ietekmi;
26. prasa, lai dalībvalstis ievieš ekonomiskus stimulus ar mērķi ierobežot pārtikas izšķērdēšanu;
27. uzsver, ka ar izmesto pārtikas produktu ražošanu, iepakojšanu un transportēšanu saistītās SEG emisijas ir nevajadzīgas papildu emisijas; atzīmē, ka pārtikas piegādes ķēdes efektivitātes uzlabošana, novēršot pārtikas atkritumu radīšanu un izskaužot to, ka atkritumos tiek izmesta uzturā derīga pārtika, ir svarīga rīcība klimata pārmaiņu ietekmes samazināšanā;
28. aicina Komisiju novērtēt iespējamus grozījumus noteikumos par valsts konkursiem ēdināšanas un viesu uzņemšanas pakalpojumu jomā, lai novērtēšanā vienlaicīgi ar citiem nosacījumiem priekšroka tiek dota uzņēmumiem, kas garantē neizpārdoto produktu izplatīšanu bez maksas tām iedzīvotāju kategorijām, kurām nav pirktspējas, un veic konkrētus pasākumus, lai samazinātu pārtikas atkritumu radīšanu, piemēram, dodot priekšroku lauksaimniecības un pārtikas produktiem, kas ražoti, cik vien iespējams, tuvu patēriņa vietai;
29. aicina Komisiju rādīt piemēru, risinot pārtikas izšķērdēšanas problēmu Eiropas iestādēs, un steidzami veikt vajadzīgos pasākumus, lai samazinātu īpaši lielo ik dienu atkritumos izmestās pārtikas daudzumu dažādu ES iestāžu ēdnīcās;
30. aicina Komisiju izvērtēt un veicināt pasākumus, lai samazinātu pārtikas izšķērdēšanu jau sākotnēji, piemēram, attiecībā uz pārtikas produktu marķēšanu ar dubultu termiņu (tirdzniecības un patēriņa) un lētāku to produktu pārdošanu, kuriem beidzas termiņš vai kas ir bojāti; atzīmē, ka efektīvai iepakojuma izmantošanai un optimizācijai var būt svarīga nozīme pārtikas izšķērdēšanas novēršanā, samazinot produkta vispārējo ietekmi uz vidi, šādi pasākumi varētu būt arī rūpnieciskais ekodizains, tostarp iepakojuma izmēru dažādošana, lai palīdzētu patērētājiem nopirkt pareizo daudzumu un novērstu pārmērīgu patēriņu, sniedzot padomu, kā uzglabāt un izmantot produktus, kā arī iepakojuma izstrādāšana tā, lai produkti saglabātos ilgāk un ilgāk būtu svaigi, vienmēr nodrošinot tādu materiālu izmantošanu iepakojšanai un saglabāšanai, kas nekaitē veselībai un nesamazina produkta saglabāšanās laiku;

Ceturtdiena, 2012. gada 19. janvāris

31. aicina Komisiju sadarbībā ar dalībvalstīm sniegt ieteikumus par dzesēšanas temperatūrām, ņemot vērā, ka ir pierādīts — neoptimālas un nepiemērotas temperatūras dēļ pārtika priekšlaicīgi kļūst nederīga lietošanai uzturā, un tiek radīti atkritumi, no kuriem būtu iespējams izvairīties; uzsver, ka saskaņoti temperatūras līmeņi visā piegādes ķēdē uzlabotu produktu saglabāšanu un samazinātu pārtikas izšķērdēšanu attiecībā uz produktiem, ko transportē un pārdod ārpus valsts robežām;

32. atgādina Komisijas pētījuma rezultātus (*Consumer Empowerment in the EU* - SEC(2011)0469), kas liecina, ka 18 % aptaujāto Eiropas iedzīvotāju neizprot marķējuma „ieteicams līdz” nozīmi; tādēļ prasa Komisijai un dalībvalstīm precizēt termiņa marķējumu („ieteicams līdz” un „izlietot līdz”) nozīmi, lai mazinātu neskaidrības patērētājiem par to, vai produkts ir lietojams uzturā, un publiski izplatīt precīzu informāciju, jo īpaši par to, ka minimālā derīguma termiņa apzīmējums „ieteicams līdz” ir saistīts ar kvalitāti, savukārt „izlietot līdz” ir saistīts ar produkta nekaitīgumu, tādējādi palīdzot patērētājiem izdarīt izvēli, kas pamatota ar informāciju; mudina Komisiju publicēt lietotājdraudzīgu rokasgrāmatu par to, kā izmantot pārtiku, kurai tuvojas derīguma termiņa beigas, vienlaikus nodrošinot pārtikas nekaitīgumu pārtikas ziedojumos un dzīvnieku barībā, kā arī izmantot ieinteresēto personu labākās prakses pārtikas piegādes ķēdē, piemēram, lai ātrāk un efektīvāk nodrošinātu atbilstību starp piedāvājumu un pieprasījumu;

33. aicina dalībvalstis veicināt un atbalstīt iniciatīvas, kas veicina ilgtspējīgu ražošanu mazā un vidējā mērogā vietējiem un reģionāliem tirgiem un patēriņam; atzīst, ka vietējie tirgi ir ilgtspējīgi vides kontekstā un veicina pamatnozares stabilitāti; pieprasa, lai kopējā lauksaimniecības politika nākotnē nodrošinātu nepieciešamo finansējumu stabilitātes veicināšanai galvenajā nozarē, piemēram, ar tiešo pārdošanu, vietējiem tirgiem un visu veidu centieniem, kas veicina to, lai pārtikas ceļš pie patērētāja būtu pēc iespējas īsāks;

34. aicina dalībvalstis nodrošināt, ka mazie vietējie ražotāji un vietējās ražotāju grupas var piedalīties publiskā iepirkuma procedūrās, lai īstenotu īpašās programmas, kas jo īpaši veicina augļu un piena produktu patēriņu skolās;

35. aicina Padomi un Komisiju pasludināt 2014. gadu par Eiropas gadu pret pārtikas izšķērdēšanu, kas būtu nozīmīgs informācijas un atbalsta instruments, lai informētu Eiropas iedzīvotājus un pievērstu valstu valdību uzmanību šim svarīgajam tematam, lai paredzētu atbilstošus līdzekļus attiecīgajām problēmām tuvākajā nākotnē;

36. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei un Komisijai.

Alģu ziedēšanas apkarošana

P7_TA(2012)0015

Eiropas Parlamenta 2012. gada 19. janvāra deklarācija par alģu ziedēšanas apkarošanu

(2013/C 227 E/06)

Eiropas Parlaments,

— ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību, kurā paredzēts, ka ar Savienības politiku vides jomā palīdz saglabāt, aizsargāt un uzlabot vides kvalitāti, kā arī aizsargāt cilvēku veselību,